

Dvojnice u brgešami

Sve se stvari moderniziraju, pa zašto i mi ne bismo našim mladima ostavili neki novi instrument u nasljedstvo. I žene su se modernizirale, pa više ne nose suknje, nego brgeše. Tako sam i ja staromodne dvojnice obukao u brgeše, veli Konović

JURIĆEV KAL -

Alfonso Alfo Konović iz Jurićevog Kala nedaleko od Barbana nije samo poznat kao vrsni svirač na istarskim tradicionalnim instrumentima, već i kao njihov izrađivač. Već godinama ovaj inventivni majstor izrađuje sve istarske puhačke instrumente, a budući da o njima i intenzivno prilikom izrade promišlja, smislio je novi instrument. Spoj je sopelice i dvojnice, a pravi mu naziv njegov izumitelj još nije podario pa nam ga je predstavio kao dvojnice s poboljšanim zvukom.

Ali vratimo se na početak njegove ljubavi prema istarskoj kanti i svirci koja započinje još u mladosti. Malu je roženicu od šestilja, odnosno jedne vrste klena, Alfo izradio još s 19 godina, 1956., i to ručnim radom. Kaže da mu je itekako mnogo vremena trebalo da bi instrument izdubio. Tada mu je roženica bila potrebna kako bi uopće mogao svirati jer se nekad ovi instrumenti nisu mogli naći u tolikom broju kao danas. Izrada je bila ručna i skupa, majstora malo, a onih željnih svirke na svakom kantunu. Uz tu malu roženicu pratio je godinama kantadure po svim feštama i okupljanjima, a kada si je nabavio novu od prve plaće od Martina Glavaša 1962., njegovo je prvo djelo našlo mjesto među uspomenama. Međutim želja za izradom instrumenta u njemu je dugo živjela, a prije sedam godina Alfo si je kupio mali tokarski stroj i na njemu počeo izrađivati drvene instrumente, prvotno kao suvenire.

- Najprije sam počeo raditi male suvenire svih instrumenata, najviše dok se ne osposobim u radu sa strojem i ne napravim sve alate jer ih nemaš gdje kupiti. U vrlo kratkom roku započeo sam s izradom roženica, a potom i svih ostalih instrumenata koje sam poznao. S tim sam suvenirima nastupao na smotrama suvenira u Savičenti i u Taru. Prestao sam s njihovom izradom jer je tu previše posla, a ne uspiješ naplatiti trud, priča majstor. Kaže i da mu princip izrade svih instrumenata nitko nije pokazivao, već se u to sam upustio jednostavnim promatranjem i proučavanjem gotovih. To i ne mora čuditi, budući da je Alfo u životu radio više poslova, prvenstveno kao samouki majstor. Bio je, kaže, bačvar, kovač, zidar, mehaničar, električar i poljoprivrednik. Ili kako kaže njegova supruga Nadalina, »ča mu oči vide, to mu ruke delaju«.

Kod instrumenata posebnu pak pažnju poklanja proučavanju zvuka i tehničkih elemenata svakog pojedinog izrađenog instrumenta. Kad je u njegove ruke tako dospjela sopelica, koju dotad nikad prije nije vidio ni čuo, odlučio ju je uskladiti s malom roženicom. Uzeo je sve tehničke podatke kako bi instrument mogao pravilno funkcionirati, a vodio je računa i o njenom vanjskom izgledu. Dodao joj je dvije rupice za intonaciju i produžio ju je za otprilike jednu rupu, s time da je prva rupica u razini s onom na maloj roženici. Bio je to njegov prvi izum s kojim je nastupio na smotri folkloru u Barbanu 2000. godine.

- Potom me zaintrigiralo da napravim par toj novoj sopelici, ali ta mi se želja nije ostvarila jer je snaga ovog tipa piska premala. Čak sam probao na jednom nastupu u Raklju istodobno svirati na dvije male sopele, ali nisam bio zadovoljan jer je previše naporno svirati istodobno s dva instrumenta. Došao sam na ideju da ih spojim u jedan instrument s time da sam vodio računa da bude u skladu s nekim postojećim instrumentima. Tako sam napravio spoj svirala, odnosno dvojnica i sopelica 2002. i s tim sam instrumentom prvi put nastupio na smotri folkloru u Barbanu 2002., kaže Konović. Time je nastao novi instrument koji je poboljšao zvuk postojećih svirala. Od dvojnica je ostavio njezinih sedam rupa i pisak, dok je od sopelice posudio dvije rupice za intonaciju, unutarnju rupu. Dakle, instrument se sastoji od gornjeg dijela po uzoru na dvojnice na koji su »zalijepljene« dvije sopelice.

- Sve se stvari moderniziraju, pa zašto i mi ne bismo našim mladima ostavili neki novi instrument u nasljedstvo. I žene su se modernizirale, pa više ne nose suknje, nego brgeše. Tako sam i ja staromodne dvojnice obukao u brgeše, veli Konović. Svoj izum prodaje na Krk zbog toga jer je sličan jednom od njihovih tradicionalnih instrumenata, a volio bi da se taj instrument u Istri prihvati kao barbanski.

B. BAN
Snimio E. STRENJA

